

TALLINNA

POLÜTEHNIK

Nr. 17 (512)

TALLINNA POLÜTEHNILISE INSTITUUDI PARTEIKOMI TEE, REKTORAADI, ELKNÜ KOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEK ANDJA

XX aastakäik

Reedel, 31. mail 1968

Uurimistö-alastest diplomitöödest ehituskonstruksioonide kateedris

Prægune tehnilise progressi ajastu nõuab üliõpilaste loovat suhtumist õppeprotsessi. See tähendab, et üliõpilane ei piirdu mitte ainult olemasolevate teadmiste omandamisega kindlaksmääratud programmide järgi, vaid püüab neid teadmisi ka omalt poolt jõukohaselt täiendada. Võimalusi selleks pakub eelkõige osavõtt ÜTÜ tööst. Arusaadavalt ei võimalda üliõpilaste teadmiste pagas ega piiratud ajalimiit anda eriti suurt panust teaduste varasalve (kuigi ka siin on erandeid), kuid see polegi peamine. Põhiliselt tundub olevat hoopis see, mida uurimistö annab üliõpilasele endale — oskuse probleeme leida ja lahendada. Sügavamate teadmiste omandamise sellise moodusega kaasnev loomusrõõm on kahtlemata suureks edasiviivaks jõuks. Vaheldumisi saavutustega tuleb paratamatult läbi elada ka pettumusi, kui paljude niigi koormatud õhtutundide töövili jookseb tühja ja tööga tuleb uuesti otsast alata. Kuid oma eriala entusiastile pakub uue, seni avastamata töeni jõudmine sellist rahuldust, mis korvab kõik ebahõnnestumised. Ja lõpuks, uute tõeade avastamise käigus õpib üliõpilane iseseisvalt töötama ja loovalt mõtlema, mis ongi kaasaja inseneri põhiliseks relvaks, kuna õpitud faktiline materjal vananeb suhteliselt kiiresti.

Üliõpilaste kaasatõmbamises uurimistöosse on kaaluv sõna öelda vastava eriala kateedritel. Ehituskonstruksioonide kateedris on üliõpilased traditsiooni kohaselt kaasa löönud kõigis kateedri uurimistö põhisuundades alates ratsionaalsete raudbetoon- ja

metallkonstruksioonide arvutusküsimustest ja lõpetades põlevkivituhk-sideainete omaduste uurimisega. Paljudel juhtudel on üliõpilaste uurimistö lõppfaasiks kujunenud diplomitööd.

Uurimistö-alaseid diplomitöid hakati kateedris tegema juba viiekümnendatel aastatel. Tööd olid peamiselt teoreetilist laadi, haarates eeskätt silindriliste raudbetoonkoorikute arvutusküsimusi. Seoses kateedri arvulise kasvu ja õppejõudude kvalifikatsiooni tõusuga on nende diplomitööde temaatika alates 1960-ndast aastast tunduvalt avardunud. Nii on lisaks raudbetoonkoorikute ja põlevkivituhk-sideainete probleemistikule lisandunud õhukese-seinaliste metallkonstruksioonide, karkass-paneelilamute ja rippkonstruksioonide arvutusküsimused. Kõrvuti puhtteoreetiliste töödega on eluõiguse võitnud ka konstruksioonide alased eksperimentaalsed tööd. Oma iseloomu tõttu on viimased sageli kujunenud pool-kollektiivseteks. See toob kaasa mõningaid vormilisi raskusi, kuna diplomitöö kaitsmine on individuaalne. Nimetatud probleemid on hea tahtmise korral siiski lahendatavad ja eksperimentaalsete diplomitööde tegemine täiesti õigustatud.

Viimastel aastatel on diplomandid eriti agaralt töötanud silindriliste raudbetoonkoorikute arvutusküsimuste valdkonnas prof. H. Laulu, dots. A. Sumbaku ja ass. Ü. Tärno juhendamisel, õhukese-seinaliste metallalade ja -koorikute projekterimise valdkonnas dots. J. Aare juhendamisel, rippkonstruksioonide arvu-

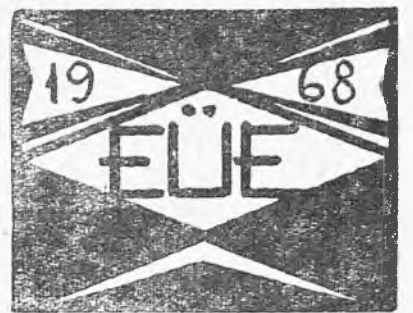
tusküsimuste valdkonnas dots. V. Kulbachi ja asp. J. Engelbrechti juhendamisel, karkass-paneelilamute arvutusküsimustes dots. L. Allika ja dots. E. Soonurme juhendamisel, raudbetoonist ja plastmassist koorikumudelite eksperimentaalsel uurimisel dots. V. Otsmaa ja vanemõpet. A. Lavrovi juhendamisel ning põlevkivituhk-sideainete omaduste uurimisel dots. V. Kikase ja dots. R. Otsmani juhendamisel.

Möödunud aastal tehtud tööd olid silmapaistvamad üliõpilaste R. Lemberi, J. Valdre, K. Loooritsa, E. Kaarelsoni, U. Männi, L. Paikeni ja K. Merimaa tööd. Nii instituudisisesest kui ka ülelinnalistel ja vabariiklikel konkurssidel on kateedri juhendamisel tehtud tööd pälvinud kõrgeid hinnanguid ning auhindu. Paljud endised üliõpilased, kelle diplomitööd olid uurimistö laadi, on jätkanud oma valitud probleemi uurimist aspirantuuris. Siin tuleb eelkõige nimetada kateedri aspirante J. Engelbrechti ja S. Idnurme, kes oma teadusliku töös on saavutanud tähelepanuväärivaid tulemusi.

Mõnikord on kuulda häälli, mis ei pea õigeks suure arvu diplomitööde koostamist uurimistö teemal, kuna töö oma sisult ei vasta tulevase töökoha iseloomule. Viimasel diplomitööde kaitsmisel moodustasid uurimistöid ca 30% ning sellele lähedast osatähtsust võib oodata ka eeloleval kevadel. Mingi piiramine siin aga on vaevalt otstarbekas, kuna uurimistö tegemisel saavutatavad teadmised ja kogemused on iga inseneri loomingulises tegevuses esmajärgulise tähtsusega.

V. OTSMAA

Ehitusmaleva viimased uudised

Eelmises lehes toodud rühmade tööobjektide ja komanõride nimekirja põhjal peaks ka kõige suurematel kõhklejatel olema selge ülevaade, mida ehitama tulla. Viimasel EÜE keskstaabi koosolekul arutati küsimusi juba rühmade kaupa, sest rühma liikmete arv oli täis. Üllatuse valmistas teade, et Lõuna-Eesti kui tänavune uus tööfront ei huvita üliõpilasi nii tugevalt kui saared. Ega siis ei maksa arvata, et seal looduseilust nappus käite tuleb. Läbi aastatuhandete oleme me seal oma puhkusi veetnud ja miks siis mitte ehitada seal üks suvi?!

Pärnu rajooni rühmad ei vaja samuti mingit kiidulaulu. Üks populaarsemaid laule on juba Vändra metsast loodud, urige järele, kas see vastab tõele. Kuid kas teate, et läinud suvel oli angerjasaak Pärnu rannas hoopis parem kui saartel. Väheseid võib leida, kes ütlevad ära sellisest suupistest.

Jääb üle valida mõni Pärnu rajooni rühm või on hoopis mõistlik minna Haapsalu kanti Selle üle anname veel aega mõelda 5. juunini. Selleks päevaks peavad ankeedid olema kohal.

P.S. TRÜ ja TPedi naisüliõpilased tervitavad meie elurõõmsaid noormehi algalval tööperioodil EÜE-s. Kuid nad on väga kurvad, et meie instituudi mehed nendega nii vähe arvestavad ega taha suveks koos nendega ajalugu tegema tulla. Mõtelge ka selle peale.

Avaldusi saab endiselt täita igal tööpäeval komsomolikomitees.

EÜE TPI staap.

KES • KUS?

Leningradis toimus III rahvusvaheline sümposion «Kaasaegsed maakoore liikumised». Meie õppeasutuse esindajana viibis seal füüsikakateedri juhataja professor Voldemar Maasik.

Tbilisis korraldati VI üleliuduline kõrgemate õppeasutuste va-

heline anorgaaniliste ainete ja mineraalvähete tehnoloogia konverents. TPI õppejõud tehnika kandidaat Mihkel Veiderma andis konverentsil ülevaate õppeasutuse mineraalvähete ja -sütöde probleemilaboratooriumi tegevusest ja laboratooriumi juhataja insener Rein Kuusik saavutustest fosforiitide floorärastamisel keevkiahjus.

JÄTKUVAD VÄLJAANDED TPI RAAMATUKOGUS

Jätkuvad väljaanded moodustavad ajakirjade ja ajalehtede kõrval ühe osa perioodikast. Eri-nevalt teistest perioodilistest väljaannetest liikikest ilmuvad nad kindla perioodilisusega vastavalt materjali kogunemisele. Jätkuvate väljaannete all mõistetakse:

1) teaduslike uurimisasetuste, ühingute, kõrgemate õppeasutuste jne. poolt väljaantavaid materjale, mille pealkirjas on tüüpilised sõnad: труды, ученые записки, transactions, annales, prace, Veröffentlichungen jne. ja ilmuvad ühise üldpealkirja all üksikute nummerdatud köidetena, jne.,

2) pidevalt tegutsevate organisatsioonide nummerdatud teaduslikud temaatilised kogumikud. Sellesse rühma kuuluvad ka vabariiklikud ametkondadevahelised kogumikud (межведомственные республиканские сборники).

Kujundatud on jätkuvad väljaanded mitmesuguselt: ühtedel esineb ainult üldpealkiri (näiteks Всесоюзный научно-исследовательский институт по машинам

для промышленности строительных материалов. Труды института, вып. 6. Л., 1966. või Лиговский математический сборник. Т. 7 № 2. Вильнюс, 1967). Andmeid taoliste väljaannete olemasolust raamatukogus on võimalik saada ainult lugemissaalis asuvast jätkuvate väljaannete kataloogist väljaandva asutuse nime järgi, temaatiliste kindla pealkirjaga kogumike puhul aga kindla pealkirja järgi. Teistel väljaannetel on üldpealkirja kõrval tiitellehel veel autorid ja nende tööde pealkirjad (näiteks: Ленинградский политехнический институт им. М. И. Калинина. Труды ЛПИ. № 288. Экономика и организация машиностроительного производства. Л., 1967. või Труды Математического института им. В. А. Стеклова. 99. Д. Е. Меньшов. Пределы неопределенности по мере тригонометрических и ортогональных рядов. М., 1967). Seda tüüpi materjale leiame peale jätkuvate väljaannete kataloogi ka aboneendis asuvatest kataloogidest (autori, selle puudumisel aga pealkirja järgi) nagu tavalisi raamatuid.

Külaline Göteborgist

Göteborgi Chalmersi Tehnikaülikooli õppejõud doktor Olle Nilsson viibis külaskäigul Eestis. Ta on õppejõuks elektronfüüsika II kateedris (kateedri juhatajaks on professor S. Olving). Tema eriala hõlmab raadiotehnika piirnevat elektronfüüsikat. Külaline esines TPI-s ettekandega mainitud tehnikaulikooli õppe- ja teadusliku töö korral-

dusest ja temaatikast. Teises ettekandes käsitles ta teaduslike probleeme, mis on seotud tema dissertatsioonitööga. Ta tutvus raadiotehnika, automaatika, tööstuselektroonika ja informatsioonitehnika kateedrite ja arvutuskeskuste tegevusega, käis õppekorpustes, Tallinna televisiooni-keskuses ja Küberneetika Instituudi füüsikasektoris.

Soome Vabariigi president Urho Kaleva Kekkonen ja tuntud islandi kirjanik, Nobeli preemia laureaat Halldor Kiljan Laxness.

Rostocki ülikooli koor valmistub esinemiseks mitmel juubelil. Üliõpilased laulavad kodulinna asutamise 750. aastapäeva pidustustel ja annavad neli kontserti Läänemere äärses linnades. Tuleval aastal esinetakse Rostocki ülikooli aitamise 550. aastapäeva kontserdil.

Saksa Demokraatliku Vabariigi 44 kõrgema õppeasutuse kirjas on praegu 105 910 üliõpilast.

I noorsoo- ja üliõpilasfestivalist kuni IX-ni

(Järg)

Eriti pidulik oli IV festival Bukarestis, kuhu saabus ligi 30 000 esindajat 111 maalt. Selle ei määratud mitte linna ilu ja elanike temperament. Põhimõtte seisnes selles, et osavõtjad tundsid erilise selgusega, milline jõud peitub rahvusvahelises liikumises rahu eest. Mõni päev enne festivali avamist oli saavutatud ülemaailmse tähtsusega võit — lõppes sõda Koreas.

«Läbirääkimised kõigis teravates küsimustes jõu asemel!» «Tutvuse kaudu sõprusele!» Need loosungid võitsid populaarsuse kõigi osavõtjate hulgas.

Festivalile saabus 31 000 delegaati 114 maalt. Nad esindasid rohkem kui poolt tuhandet rahvusliku noorsoo-organisatsiooni.

Varssavi festivali ajaks oli toimunud rahvusvahelise olukorra teatud pehmenemine. 1955. aastal tervitas maailma noorus eelviisega nelja suurriigi juhtide Genfi kohtumise tulemusi.

Võeti vastu läkitus Prantsus-

maa, Inglismaa, NSV Liidu, USA ja Hiina Rahvavabariigi noorsoo-organisatsioonide üleskutsena — saavutada oma maade valitsustelt kokkulepe relvastumise võiduujooksu lõpetamise ja aatomirelva keelamise kohta.

Nõuti kollektiivse julgeolekulepingu sõlmimist, Saksamaa ühendamisest demokraatlikel alustel, kõigi tüliküsimuste lahendamist riikide vahel läbirääkimiste teel.

6. augustil 1955 — Hirošima kohal aatomipommi plahvatamise 10. aastapäeval — toimus Varssavis grandioosne mitting. Sellel mittingul avaldasid festivalist osavõtjad oma toetust Ülemaailmse Rahunõukogu Viini läkitusele ja saatsid tervituse Jaapanis toimuvale aatomisõja vastasele kongressile. Läkituses öeldi muuhulgas: «Me nõuame aatomi- ja vesinikurelva keelamist! Oma püüdu me kinnitame miljonite allkirjadega, Ülemaailmse Rahunõukogu läkitusele. Me soovime rahu, desarmeeri-

mist, rahumeelset koostööd, inimühenduse genialsete leiutuste rakendamist inimkonna hüvanguks.»

VI festival toimus suvel 1957 Moskvas.

See oli noorsoo püüdluste grandioosne manifestatsioon, tähtis sündmus rahvusvahelises elus. Huvi VI festivali vastu oli nii suur, et paljude maade jaoks kinnitatud esindusnormid osutusid ebapiisavateks. Näiteks tuli Argentiinas ja Indias igale kohale 100 kandidaati. Rahvusvaheline ettevalmistuskomitee oli sunnitud suurendama delegaate arvu 34 000-ni.

Festivalist võtsid osa 131 maa esindajat. Rohkem kui tuhat rahvuslikku noorsoo-, üliõpilaste ja ametiühinguorganisatsiooni, skautide ja spordiühingut ja muud organisatsiooni saatsid oma esindajad Moskvasse. VI ülemaailmset noorsoo- ja üliõpilasfestivali toetasid 22 rahvusvahelist organisatsiooni.

(Järgneb.)

Turus asuv rootsikeelne ülikool — Abo Akademi — tähistas oma asutamise 50. aastapäeva. Juubelpidustuste ajal toimus uute audoktorite promotsioon. Teiste hulgas said ülikooli audoktoreiks

Palju huvitavat ja väärtuslikku

Idee sõita Novosibirski Elektrotehnika Instituuti (NETI) kerkis üles TPI teaduslik-metoodilise konverentsi töö käigus. Konverentsist osavõtjate erilise tähelepanu osaliseks said õppeasutuse prorektori O. N. Vesselovski ja dotsent L. T. Pessotšina ettekan- ded, millest esimene käsitles õp- petöö teadusliku organiseerimise probleeme, teine üliõpilaskontin- gendi komplekteerimist kõrgemas tehnilises õppeasutuses.

Nimetatud ettekannete kuula- mise järel tekkis soov kõigi nen- de küsimustega põhjalikumalt tutvuda kohapeal.

Novosibirsk — see on Siberi- maa kõige industrialiseeritud linn, asutatud aastal 1893. 1917. aastal elas seal 69 000 inimest, nüüd on seal elanike arv juba 1,3 miljonit. Linn võtab enda alla 480 ruutkilomeetrilise territooriumi, mille Obi jõgi jaotab ka- heks. Novosibirskis asub 14 kõr- gemat õppeasutust ja hulgaliselt teaduslikke uurimisasutusi ning instituute. Linnast veidi eemal asub akadeemialinnake, kuhu on kontsenteeritud ainult teadus- likud asutused.

Novosibirski Elektrotehnika Instituut on asutatud 1953. aastal. 15 aasta jooksul on see kasva- nud suurimaks õppeasutuseks Sibe- ris, mis valmistab ette insener- elektrikuid, insener-matemaati- kuid, elektrotehnika-, elektro- füüsika-, raadio- ja teiste eriala- de insenere, kokku spetsialiste 19 erialal.

Õppeasutus asub Karl Marxi tä- navas. Sinna on koondatud terve üliõpilaslinnake kolme suure õp- pehoonega (veel kolm õppehoone on ehitamisel) ja ühiselamu- tega. Instituudis õpib ligikaudu 15 000 üliõpilast, nende hulgas päevas osakonnas ümmarguselt 7000.

Instituudi külastamine andis meile palju huvitavat ja väärtus- likku. Üldistades nähtud-kuuldut, sirvides kaasatoodud materjale tekkis tahtmine eriti alla kriipsu- tada järgmisi õppe-metoodilise töö aspekte.

OPPETOÕ TÄPNE, LÄBI- MOELDUD PLANEERIMINE IGAS SELLE LÜLIS (õppeosa- kond, dekaanadid, kateedrid).

Akadeemilistel gruppidel on olemas nn. töö-õppeplaanid, kus põhiliste õppetöö andmete kõrval on määratletud ka iseseisva töö maht ja iga arvestusgraafilise või kontrollitöö täitmiseks kuluv aeg.

KATEEDRI JA DEKANAADI SÜSTEEMAATILINE KONTROLL JOOKSVA ÕPPEEDUKUSE ÜLE

Selleks on instituudis ette nähtud nn. «kontrollnädalad» se- mestris (5., 9., 13.), mil õppejõud teevad kõigis ainetes üliõpilaste jooksva õppeedukuse kokkuvõt- teid. Õppeedukuse tulemused aru- tatakse läbi akadeemilistes grup- pides komsomoliorganisatsiooni aktiivsel osavõtul. Sõltuvalt kont- rollnädala jooksul tehtud kokku- võtetest määravad dekaanadid täiendavalt või võtavad üliõpilas- telt ära stipendiumi.

TEHNIKAVAHENDITE JA PROGRAMMEERITUD KONTROLLI LAIALDANE KASUTAMINE ÕPPEPROTSESSIS.

Käesoleval ajal kasutatakse insti- tuudis üle 200 erinevat tüüpi tehnilise seadme, kontrollauto- maadi või õpetamismasina, — üliõpilastele on sisse seatud 4 automatiseeritud auditoori- umi ja lingafonikabinetid võör- keelte õppimiseks. Väljaarendamisel ja osalt juba kasutamisel on instituudis televisioonise- de. Mitmesuguste automatiseeri- tud tehniliste vahendite ja sead- mete laiaulatuslik kasutamine kergendab olulisel määral tööd ja säästab aega.

HEA ÕPPE-METOODILISE TÖÖ ORGANISEERIMINE KATEEDRI POOLT.

Paljudel õppejõududel on indivi- duaalplaanides ette nähtud me- toodilised tööd. Erilist tähelepanu pööratakse uute laboratoorsete tööde läbitöötamisele, kontroll- küsimustike koostamisele, loen- gutekstidele jms.

Kõnealusel instituudis töötab hulgaliselt noori õppejõude. Nen- de huvides on korraldatud loen- gute tsükkel õppeprotsessi teoori- ast ja praktikast. Kateedri- juhatajad külastavad regulaarselt nende loenguid, seminare ja praktikume, millele järgnevalt viiakse läbi arutelu.

KÕRGE ÕPPEEDUKUS.

Otsustage ise. Talvisel sessioo- nil oli päevase osakonna edasi- jõudmine 86,7%, õhtuses osakon- nas 62,2% ja kaugõppes 63,1%. 1967. aasta juunis kaitsiti 1656-st diplomiprojektist 466 hindele «5», 767 hindele «4» ja 400 hindele «3» (23 diplomandi said mitterahul- dava hinde).

Peale ülaltoodu võib veel pal- jugi head rääkida sellest, mida Novosibirski Elektrotehnika Insti- tuudis nägime. Sel teemal vesteldi ka TPI Nõukogus. Dekaanid H. Kuldma ja J. Toomaspoeg ja- gasid saadud muljeid oma teadus- kondade piires.

Meie küllaltki suure delegat- siooni (6 inimest) külastäik tõi arusaadavalt külastatava insti- tuudi juhtkonnale kaasa paljudi tüli. Seda rohkem tuleb tänutun- des meenutada kohtumisi ja üritusi ja neid kõikjal kus me ka viibisime: prorektori kabinetis (rektor oli sel ajal komandeerin- gus), dekaanide, õppeosakonna juhataja või kateedri juhatajate juures — kõikjal suhtuti meisse suure tähelepanu ja külalishaku- sega.

E. SCHMIDT,
Tallinna Polütehnilise Instituudi õppeprorektor

Uue linnaosa panoraam

VASTUSED KUUELE KÜSIMUSELE

Küistlesime mehaanikateadus- konna dekaani dots. H. KULD- MAT.

◆ Mida pakkus masinaehita- jale elektrotehnika instituudi külastamine?

Eesmärgiks oli ju õppeme- toodilise töö ja eriti tehnilis- te vahendite kasutamise- ga tutvumine — need problee- mid on aga ühised kõigile erialadele. Huvi õpetamise protsessis tehniliste vahendi- te kasutamise vastu oli suur ka seetõttu, et meie mehaa- nikateaduskonnas on mitmeid aastaid nimetatud probleemi- ga tegeldud ja saavutatud ka mõningaid tulemusi. Lisaks oli huvitav tutvuda ka NETI masinaehitusteaduskonnaga.

◆ Mis kõige enam silma hak- kas?

Teaduskondade ja kateed- rite väga tõsine suhtumine õppemetoodika küsimustesse. Nii on ka tehniliste vahendi- te kasutamine õppeprotsessis muutunud seal kogu instituudi töö oluliseks koostisosaks. Ilmselt ei põlata seal vaeva uute võtete juurutamisel ja kuna kollektiiv on küllaltki noor, puudub nähtavasti ka konservatism. Ja kuigi võib- olla kordan oma reisikaaslas- te poolt öeldud, ei saa kuidagi jätta kiitvalt märkimata sealsete üliõpilaste tasakaa- lukust ja viisakust, mis aval- dus loengutel, vaheaegadel jne.

◆ Mis näis Teile huvitavana sealses õppetöö organisatsioo- nis?

Võib-olla eelkõige kaks asja. Esiteks — õppeosakond on kujunenud NETI-s ilmselt väga tugevaks ja iseseisvaks, aktiivselt õppetööd suuna- vaks üksuseks. Ka meil tu- leks õppeprorektori ülekoor- matuse vähendamiseks anda

õppeosakonnale iseseisvalt lahendamiseks suuremaid ülesandeid (muidugi lisaper- sonaliga). Ja teiseks, suurt tähelepanu pööratakse seal üliõpilaste tegeliku koormuse väljaselgitamisele ja selle re- guleerimisele. Kuigi meil on nende küsimustega tegeldud, tuleb seda veelkordselt, õieti pidevalt ja põhjalikult edasi teha — see on oluline reserv üliõpilaste parema õppe- edukuse saavutamiseks.

Tagant järele NETI struk- tuurile mõeldes tekkis (kül- lap vist ketserlik) tunne — suur spetsiaalne elektrotehni- ka instituut saab läbi 17 oma nimega seotud erialaga, kas meie väiksemas polütehnilises instituudis on tõesti otstar- bekas valmistada ette spetsia- liste nii paljudel (tublisti üle kümne) elektro-, raadio-, side- ja muu tehni- ka erialadel?

◆ Kuidas töötab sealne masi- naehitusteaduskond?

Teaduskonnas on kaks eri- ala — masinaehituse tehnoloogia ja lennukiehitus. Päe- vaste üliõpilaste arv on ca 700, õppejõude on 120. Paljus on olukord meie teaduskon- naga küllaltki sarnane. Ruu- mide osas oleme meie mo- mendil paremas olukorras, sest NETI uue hoonetekomp- leksi ehitamine on alles jõud- mas masinaehitajateni.

◆ Mida panite tallele oma teaduskonna jaoks?

Sealse masinaehitustea- dukonna profileerivatel ka- teedritel on head sidemed kohaliku tööstusega. Seetõttu on ka laboratooriumides mit- meid toredaid seadmeid, au- tomaatliinide sõlmi jms.

Mõisted ultraheli-, elektro- erosioon- jt. elektrofüüsika- listest töötlemismenetlustest

○ «Kas see lõik oli arusaadav?» Selle võib lektor täpsete küsimuste varal üliõpilastelt teada saada, kui auditooriumis on vastav signaalsüsteem ja iga üliõpilase juures lüliti 3 asendi- ga JAH — ? — EI. Skeem on väga lihtne. Kõik vastavad mee- leldi, sest naaber ei saa teada, õppejõud aga näeb oma kahelt osutiga mõõteriistalt olukorda JAH — EI süsteemis protsentis- des kogu auditooriumi kohta. Sellest ongi küllalt. Kõige meel- samini kasutavad seda süsteemi noored või väga kogenenud õp- pejõud.

○ Instituudis hakkas paar aastat tagasi kiiresti suurenema analoogarvutite arv. Praegu on enamik neist välja jagatud ka- teedritesse. Kõiki arvuteid (15 tk.) hooldab arvutuskeskus.

○ Uute programmeeritud õpikute väljatöötamisel on väga

Robotid leiavad kasutamist külalistele ja tulevastele üli- õpilastele esialgse informatsiooni andmiseks instituudi kohta. Küsimuste vastused on salvestatud magnetofoni- lindile, küsimine toimub nu- pule vajutamisega.

on jõudnud juba ammu ka- teedrite laboratooriumides reaalsete kujul (ja ometi on seal kasutada nii pähe pin- da!). Meie ei ole aga seni veel sõnadest nimetamisväärselt tegudeni jõudnud. Olgu siin NETI-le järelejõudmine meie profileerivatel kateedritel üheks tähtsamaks ja kiire- maks ülesandeks!

Üliõpilaste teaduslikud tööd on sageli kollektiivsed. On leitud häid võimalusi mitme, näit. masinaehituse ja auto- maatika eriala üliõpilaste kompleksbrigaadide töölera- kendamiseks. Sealt arenevad välja ka teaduskondadevahelised kompleksed diplom- projektid.

Metallilõikepinkide kateed- ri juures tegeleb ka kunstilise konstrueerimise ja tehnikali- se esteetika õpetamise grupp. Üliõpilastele peavad vasta- vaid loenguid mehaanikainse- nerid, kellel on niiolelda «kunst veres». Grupp on vä- ga produktiivne — on välja antud erialaseid materjale, eksperimentaalloenguid jm. paljude kümnete trikipoog- nate ulatuses, omandatud kandidaadikraad jms. Tehni- kalise esteetika elemendid ja kunstilise konstrueerimine on viidud sisse kursuse- ja dip- lomprojektidesse (eri leht diplomiprojekti mahus). Näib, et kursus on üliõpilastele meeldiv, huvi inseneripsühho- loogia, tööfüsioloogia, ergo- noomia, töö teadusliku orga- niseerimine, töökoha ja sead- mete väliskujunduse, harmoo- nilisuse jt. küsimuste vastu on suur. Mingil moel tuleks ka meil TPI-s ülalnimetatud probleemidega tegelemine tuua teaduskondadele lähem- male.

◆ Ja lõpuks?
Reis oli huvitav ja kindlas- ti ka vajalik. Loodame, et suudame nähtust küllaltki palju head juurutada ka Tal- linna Polütehnilises Instituudis.

Veel samast

töömahukas registreerida ja uurida õppematerjali üksikute lõikude õppimiseks kulutatud aega ja lõikude läbimise järje- korda. Instituudi programmeeri- tud õppevahendite laboratoori- mis ehitab ins. J. N. Kisljakov programmeeritud õpetamise ja standardiseeritud kontrolli sea- det POISK, mis registreerib oma mäluseadmes automaatselt eelni- metatud andmeid ja sobib tööta- miseks koos raaliga. Nende sead- metega varustatud klass saab töökorda arvatavasti järgmisel õppeaastal.

○ Raamatukogu annab 3 aas- ta järel välja iga eriala üliõpi- lastele soovitatava kirjanduse nimestikud õppeainete järgi. Eelkõige on see vajalik kaugõp- pijaitele.

○ Tõhus ettevõtmine on nn. kateedrite raamatupäevad, tege- likult mingi kateedri koosolek raamatukogu ruumes. Selleks ajaks pannakse välja kogu selle eriala viimaste aastate uudis- kirjandus.

○ Alustas tegevust instituudi televisioonistuudio.

Teadlaste Maja Novosibirski akadeemialinnakeses.

Uusi teaduste kandidaate

Lilli Randma

TPI keelte kateedri vanemõpetaja Lilli Randma kaitses Tartu Riiklikus Ülikoolis kandidaadiväitekirja «Inglise passiivi väljendamine eesti keeles».

Kandidaaditöö eesmärgiks oli uurida inglise keel passiivi väl-

jendamist eesti keeles ja välja selgitada seaduspärasusi, mis eestindamisel arvesse tulevad.

Oponendid prof. Paul Ariste ja dots. Oleg Mutt leidsid, et Lilli Randma väitekirja on kõige ulatuslikum seni kirjutatud töö inglise ja eesti keele grammatiliste väljendusvahendite kõrvutava käsitluse alal. Väitekirjas on palju materjali, mida tuleks teha kättesaadavaks keelehuvi- listele, sest tõlkeprobleemidest grammatika alal on meil seni vähe kirjutatud ja teaduslik- tehnilise kirjanduse tõlkimise- st peaaegu mitte midagi.

Mõlemad opponendid rõhutasid, et autoril on väga häid grammatika analüüsi võimeid ning suur lugemus. Lilli Randma ulatuslik ja palju algupärast materjali sisaldav väitekirja on väärtuslik liisa eesti tõlketooria ja praktika- alasele kirjandusele.

Tartu Riikliku Ülikooli nõukogu otsustas Lilli Randmale anda filoloogikandidaadi teadusliku kraadi.

Kaks aastakümnet on Lilli Randma töötanud inglise keele õpetajana TPI-s. Tunneme teda kui põhjalike teadmistega spetsialisti ning energilist ja abivalmis kolleegi.

Õnnitleme teda kandidaaditöö edukaks kaitsmise puhul!

KOLLEEGID KEELTE KATEEDRIST

Kunder Kulli

Politiilise ökonomia kateeder rikastus ühe noore toeka kraadikandjaga.

«Tallinna Polütehnik» teatab sellest erilise rõõmuga, kuna tegemist on lehe endise toimetajaga. Asi sai teoks Tartu Riiklikus Ülikoolis, pealegi täiesduga disertandi kasuks. Töö pealkiri on paraku pikavõitu: «Riigi majanduslik osa sotsialistliku omanduse arengus (Eesti NSV näitel)».

Ega asja olemust lühidalt ära seletada kerge olegi, sest tegemist on terve probleemide põim- minguga. Mida ette võtta olukor- ras, kus kõrgemalasev ja alluv majanduslik organisatsioon oma vahel konfliktijalale satuvad? Kuidas tagada ühiskondlike juh- timisorganite töö küllalt kõrge kasutegur? Need on vaid paar juhuslikku näidet probleemidest, millele autor omapoolset lahendust pakub. Mitmeski küsimuses toob väitekirja teadusevalda värskeid tuulepuhanguid, mis praegusel majandusreformi pe- rioodil üsna marjaks ära kulu- vad. Dissertatsioon valmis otsast lõpuni õppetöö kõrval (K. Kulli viibis vaid mittestatsionaarses aspirantuuris Leningradis). Kui võtta arvesse ka tõhusat ühis- kondlikku tööd, saame ettekujutuse autori kandejõust. Soovime talle alustatu veelgi edukamat jätkamist!

(Järg 4. lk.)

Sellest, mida tehti

Aprillikuul toimus ametiühin- gu kultuurikomisjoni ja üliõpi- lasklubi ühisel jõul instituudi kunstilise isetegevuse ülevaatus. Erinevalt eelmistest aastatest ei kuulutatud selleks tänavu välja mingeid erilisi juhendeid ja va- lemeid punktide ja plusside kok- kulütmiseks ja miinususte maha- arvamiseks. Otsustati lihtviisil- selt vaadata, mida üks või tei- ne teaduskond on võimeline or- ganiseerima.

Nüüd on siis võimalus rää- kida sellest, mida tehti ja mida

nähti: kõige üliõpilaskuma ka- vaga esines elektrotehnikatead- uskond, kõige pikema ja pare- mini ette valmistatud kavaga mehaanikateaduskond. Üle pik- kade aastate tõi elektrotehnika teaduskond välja üliõpilastrio (Mati Saks, Tiit Tamm ja Ants Litvinov) ja kaks lühinäidendit, teine neist oli «Ebamuusikaline musical».

Igas teaduskonnas leidub üli- õpilasi, kes tahavad ja on või- melised esinema estraadil.

Novosibirski Elektrotehnika Instituudist

KÕRGEM MATEMAATIKA

peab inseneri käes olema tööriis- taks. Kõrgema matemaatika kursusele senisest rohkem raken- dusliku iseloomu andmist on takistanud asjaolu, et matemaat- ika kateedri õppejõud ei tunne konkreetse teaduskonna raken- duslikke õppeaineid. Kõrgema matemaatika üldkursus on kokku surutud kolmele esime- sele semestrile, neljas on jäetud eripeatükkidele. Aja kokkuhoiduks kavatsetakse alustada integraal- arvutuse käsitlemist n-mõõtme- lise integraalide ja vaadelda seejärel ühekordseid integraale kui erijuhtumit.

ÜLIÕPILANE KOLMEL PERFOKAARDIL

Novosibirski Elektrotehnika Instituut on õppeasutus, kus uuri- takse statistiliste meetoditega üliõpilaskonda ja juhtimisobjekti.

Lähtekoht: kõrgem kool on osa üldisest haridussüsteemist, kuid samal ajal terviklik ja väga kee- ruline süsteem isereguleerimisega tagasid abil.

Eesmärk: optimaalsema juhti- mise abil saada paremaid inse- nere. Laias laastus võib seda saavutada sisseastujate õigema valikuga ja õppetöö taseme tõst- misega.

Uurimistööd sisseastujate pare- maks valikuks alustati 1966. aastal ahela lõpust, diplomandidest. Kogu informatsioon iga üliõpila- se kohta salvestati perfokaardi- dele, töötlemine toimus esialgu mehaanilistel seadmel, nüüd toi- mub raaliga teaduskondade kau- pa. Iga avalduse esitanud abitu-

riendi kohta täidetakse perfo- kaart 30 kuni 46 näitajaga, stuu- diumi kestel koguneb kuni 80 näitajat. Suvel, avalduste esita- mise ajal tulevad 15 praktikanti iga päev lahedasti toime 300 avalduse kaardistamisega. Mõõ- dunud aasta 4500 sisseastuja käe- kõik näitas järgmist:

mingi teaduskonna tegelikku populaarsust ei näita hoopiski mitte avalduste arv, vaid aval- dusi esitanute keskmine õppe- edukus keskkoolis. Esikohal oli füüsika-tehnikateaduskond, vii- mane aga masinaehitus. Sama näitaja kehtib ka instituudi sees. Teaduskonna õppeedukus näitab väga täpselt teaduskonna popu- laarsust juba mitme aasta kok- kuvõttes.

Selgus, et esimeste kursuste õppeedukuse analüüsi võib kül- laldase täpsusega teha, arvestades ainult üksi matemaatikat ja füüsi- kat. Kellel on matemaatikas keskmine üle 4,3, sellel on kõigis ülejäänud ainetes keskmine üle 4,0.

Matemaatika keskmise hinde alusel võib teha prognoose antud kursuse oodatava õppeedukuse kohta vanemal kursustel. Hu- vitav, mis veel siis juhtub, kui tõsta matemaatika õpetamise ta- set?

Eeldades, et nõudmised sis- seastumiseksamitel on igas tea- duskonnas võrdsed, peaksid eri teaduskondadesse astujatest eks- samitel läbi kukkuma võrdselt nõrgad (keskkooli lõputunnistu- se järgi). Selgus aga, et läbikuk- kunute keskmised õppeedukused (ikka keskkooli järgi matemaat- ika + füüsika) eri teaduskonda- des on erinevad!

Ja proportsionaalsed samades- se teaduskondadesse avaldusi esi-

tanute keskmise õppeedukuse- ga...

See näitab õppejõudude ko- handumist nõrga kontingendiga, vastuvõtueksamitel.

Iga eksamineerija ütleb küll, et ta on ühtlaselt nõudlik, kuid sõltumatu õppejõudude endi tah- test tegelikult see nii ei ole.

Seega on tõeliselt populaarse- tesse teaduskondadesse sisseastu- jatel lisaks suuremale konkursi- le ka tegelikult raskem eksameid anda, sest nendele esitatakse eks-amineerija poolt kõrgendatud nõudmisi.

Mida teha konkursi tõttu välja jäänud üsna hea tasemega sisseastujatega? Tavaliselt või- maldatakse neil konkureerida mõnda teise teaduskonda (eriala- le) vabadele kohtadele.

NETI-s aga otsustati 1967. aastal teisiti. Neid, kes said 14 või 13 punkti ja jäid konkursiga soovitud teaduskonnast (erialalt) välja, lubati soovi korral nõrge- mate teaduskondade põhikonkur- sil. Ega sest midagi, et nii su- ruti välja mõnigi nõrgem, kes oli avalduse sellesse teaduskonda esitanud. Instituut aga säilitas peaaegu kõik paremad sisseastu- jad, alla 12 punkti polnud ühtegi vastuvõetut. Oigustuseks lisati, et tegelikult on abiturientidel niivõrd piiratud ja väär etteku- jutus erialadest, et esialgne val- lik pole kuigivõrd põhjendatud. Võimekas inimene õpib niikuinii hästi!

Jääb veel lisada, et uurida jääb veel tohtu palju.

J. VAITMAA

TPI ELEKTRIK IDAMAA KUNINGRIIGIS

(Järg)

Religiooni mõju võib tunda igal sammul. Ei saa öelda, et valitsus ja eesrindlik intelli- gents ei püüaks võidelda selle mõju vastu. On tehtud ja tehakse küllaltki palju — avatakse koole (ka tütarlastekoole) ja haiglaid, tegutsevad noorsoo-or- ganisatsioonid, Kabulis näeb ju- ba naisametnikke. Isegi tervis- hoiuminister on naine. Ja ikka- gi jääb naise tõeline vabanemi- ne keskaegsetest tavadest veel üheks suureks probleemiks. Ei ole saladus, et mees ostab enda- le naise, makstes viimase vanematele kas sularahas või hin- naliste kingitustena küllalt suu- re summa. Jõukas ostab endale mitu naist (on lubatud kuni nelja naise pidamine).

Nõukogude spetsialistide gru- pi põhiliseks asukohaks sai Af- ganistani üks suuremaid töös- tuskeskusi Pul-I-Khumri. Oli- me nõu ja jõuga abiks elektri- liini ehitamisel, mis pidi andma voolu Põhja-Afganistani pro- vintsi keskustele Baglanile ja Kunduzile.

Nagu ikka — iga algus on raske. Tuli alustada eimillestki. Luua kõik vajalikud baasid ehituse jaoks (raudbetoon- toote polügoon, töökoad, laod, montaažiplatsid jne.), kohalikest töölistest (umbes 90% kirjaos- kamatud) luua töövõimeline kollektiiv, õpetada töö käigus selgeks kõik töövõtted ja osku- sed. Omajagu raskusi tegi algul muidugi ka kohalike keelte mitteoskamine. Valitsev riigi- keel Afganistanis on pärsia keele afgaani dialekt.

Märgime kohaliku elanikkon- na erakordselt sooja ja sõbra- likku suhtumist meisse. Niipea kui saadi teada, et me oleme «šuravi», mis tähendab pärsia keeles «nõukogude», läks lahti üks suur käesurumine ja tee- joomisele kutsumine. Oli näha, et seda tehakse südamesooju- sega.

Palju hoolikamalt kui seda kodus olime harjunud nägema, täitsid tööliselid kõiki juhiseid ja

lugemise. Nii juhtus ka siis, kui paigaldasime esimesed raud- betoonvundamendid, tõstisime üles esimest metallmasti ning, kui olime pingutanud ja klem- minud viimase ankruvitsangu. Mõnikord veristati isegi lam- mas! Näiteks esimeste vunda- mentide paigaldamisel tehti se- da kohe süvendis. Hiljem liha keedeti ja iga tööline sai sel- lest tükikese.

Suurejoonelisemad olid pidu- sused siis, kui läks eksploatat- siooni osa liinist koos esimese alajaamaga. Kohale saabus mi- nister Kabulist, provintsi kuber- ner ja kõik kohalike ja ümber- kaudsete ettevõtete presidendid. Peeti kõnesid. Tänaati Nõukogu- de Liitu ja meid. Hiljem toimus suurem vastuvõtt ehituse ülema juures. Kahjuks on Afganistan «kuiv» maa, st. igasugune vägi- jookide kasutamine on keelatud nii koraani kui ka riigivõimu poolt. Üldiselt peab kohalik elanikkond sellest ka kinni. Ei kohanud küll mitte ühtegi af- gaani, kellel oleksid «lõhnad» juures. Kui oli tegemist mõne vastuvõtu või einega meie vöö- rustajate poolt, oli kõige kange- maks joogiks tõesti hästi kange, peaaegu must tee.

Nii need päevad ja kuud möö- dusid. Suvel oli kuiv ja palav ning see tegi töö väga raskeks. Temperatuur tõusis päeval üle 40°C, tuult mägede vahel tegeli- kult ei olnud. Seetõttu kestis töö- päev kella 6—14-ni. Sellele järg- nes suplus basseinis, õhtul võrk- pall, ping-pong, male ja kino lõunamaise tähistava all. Talvel sadas isegi lund ja nädalat- paar oli päris kõva külm. Parim ilmastik valitses mais ja oktoob- ris-novembris, midagi taolist meie Musta mere rannikuäärsele — õhk nii sametpehme ja para- jalt soe.

Elektriliin sai valmis ja üle antud, kõned maha peetud, siiras ja sõbralik tänu vastu võetud. Kahju oli lahkuda, sest maha jäid head sõbrad, kellega sai kaks aastat õlg-õla kõrval tööd tehtud.

Väike peatus Afganistani maastikul.

näpunäiteid, mida meie spet- sialistid neile andsid. Muidugi juhtus ka mõningaid pahandu- si, kuid kõik see oli seletatav tulevikku eest — parimat edu! sellega, et ehitati oma elus esi- mest kõrgepingeliini.

Huvitav on märkida, et kõik tööd ja toimetused algavad ilm- tingimata palvuse ja koraani

Soovime sõbralikule naaber- rahvale tema edasises töös ja võitluses oma kodumaa õnneliku tulevikku eest — parimat edu!

EEPV Põllumajanduse Elektri- fitseerimise Kesktalituse grupi- ülem A. MOLTSAR, 1956. a. lõpetanu.

SIIT JA SEALT

See juhtus Torontos. Ühte politseijaoskonda ilmus piltilus noor naine, õlal — meelemärku- seta mees. Neiu seletas, et noor- mees tahtnud temalt pargis käe- kotti röövida. Endakaitseks löö- nud ta kallaletungijat ja nii os- kuslikult, et see oli murule la- marna jäänud.

«Härrad politseinikud, palun minu nime ja röövimiskatse üksikasju mitte kirja panna!» pa- lus naine punastades.

«Kui see lugu ja minu nimi teatavaks saab, kardan ma, et ma ei leia endale abiellumiseks meest...»

Briti armee kindralstaabi luu- reosakonda määrati ametisse Kenti prints Michael. 21-aasta- ne ohvitser on kuninganna Eli- zabeth II üks onupoegadest.

Kümme rootsi noorpaari ütles oma jah-sõna taevale tavalisest tublisti lähemal. Lennuk tõusis õnnelikega kõrgele õhuruumi ja abielude sõlmimine viidi läbi kaugel maistest askeldustest.

Üks Londoni ajaleht teatas raadiokava nurgas järgmist: «Kell 10.20 — ilmaennustus Lon- doni ilmaajamalt. Aga armas jumal teab seda paremini.»

Kuidas taoline teade ajalehte sattus? Lihtsalt seepärast, et lehe küljendaja pani raadiokava veerule vale trükkilao rea.

Boris Tiikma 60

les. Seepärast astus noor Tiikma ülikooli õppima loodusteaduste kaunimat keelt — matemaatikat.

Hiljem võlus teda ruumi, aja ja materia relativistlik luule ja juba küpses eas õppis juubilar selgeks ka selle peamise keele — tensorarvutuse ja kirjutas teadusliku artikli sel alal.

Peamiselt aga liikusid tema mõtted klassikalise mehaanika valdkonnas ja ta kirjutas mõned brošüürid üliõpilaste jaoks. Nendes ilmneb nagu ta loenguteski pedagoogilise kunsti meisterlik valdamine, mõtete selgus ja lihtsus, proportsiooniteooria ja näidete vahel.

Suurimaks huvialaks aga teoreetilises mehaanikas on olnud Boris Tiikmal kineetilise energia muutumise teoreemi rakendamise ülesannete lahendamisel. Sel

* I. Rimmer (T) — laul, * mehaanikateaduskonna «Dixiland» orkester ja teised. Lõppvoorus esinesid kõik instituudi isetegevuskollektiivid, kes andsid ülevaate talve jooksul tehtud tööst.

Mõni sõna sellest, mis seisab ees

pingeline suvi. 1. juulil toimub traditsiooniline instituudi lõpetajate aktus, kus esinevad nais-, mees- ja kammerkoor ning puhkpilliorkester. 3.—9. juulini toimub Vilniuses IV üliõpilaslauupidu, millest ka meie kollektiivid täies koosseisus osa võtavad. Et laulud hästi kõlaksid, selleks tehakse juba praegu pingelist tööd. Need oleksid siis ühisüritused suve algul. Seejärel hakkab iga kollektiiv omaette tegutsema, sest on ju suvel kavas veel rida väga vastutusrikkaid ülesandeid. Nimelt kutsuti «Kuljus» ainuke esinejana meie vabariigist osa võtma Moldaavias korraldatavast üleüldisest rahvatantsuansambli festivalist, meeskoor valmistub osa võtma Inglismaal toimuvast traditsioonilisest laulufestivalist ja maiskooril on

alal on ta saavutanud häid tulemusi, mis tõesti võivad anda tõhusat abi mehaanika rakendamisel praktikas.

Kohusetruult on juubilar aastaid täitnud ühingu «Teadus» TPI juhatuses büroo esimehe kohuseid, on Tallinna osakonna juhatuses liige ja võtnud osa paljudest ühiskondlikest üritustest oma töökohal.

Nii oma tööalal üliõpilaste kui ka kolleegide suhtes aga ka kõikjal mujal näitab Boris Tiikma üles abivalmidust, lahket vastutulelikkust ja sõbralikkust. Tööülesannete täitmisel on ta kohusetruu, korralik ja täpne ning on püüdnud neid omadusi istutada ka teistesse.

Inimese iseloomu elastsuse tunnuseks on tema huumorimeel. See meel on ka juubilari hoidnud kõikides elukatsumustes ja aidanud temal välja jõuda küpse meheeni.

Soovime Boris Tiikmale veel palju tegevusrohkeid aastaid ja jätkuvat intensiivset pedagoogilist tööd!

KOLLEEGID

AÜ kultuurikomisjoni ja üliõpilasklubi nimel ütlen suure aitäh kõigile esinejatele ja ülevaate organisatsioonidele ja soovim, et esmakordselt estradile tulnud ei lahkuks sealt ka järgnevatel aastatel.

Juba nooruses haaras teda looduse luule. Luule on aga elamuste väljendamine kaunis kee-

(Algus 3. lk.)

Ainus ehitusteaduskonda esindanud tudeng — akordionist Jüri Kivi — tunnustati üheks tugevamaks instrumentalistiks. Vajaka jäi selles teaduskonnas seekord organiseerivast jõust. Hästi ja väga hästi esinenud isetegevuslaste tööd hinnati AÜ komitee mälestusesemetega ja juulikuul korraldatakse isetegevuslastele kuuepäevane ekskursioon Moskvasse. Parimateks esinejateks osutusid:

- * elektrotehnikateaduskonna trio (M. Saks, T. Tamm ja A. Litvinov), * J. Kivi (E) — akordion, * J. Pihlakas (T) — kitarr, * B. Julegin (A) — omaloomingulised laulud, * V. Reedik (M) — imitatsioonid, * M. Kuus (K) — laul, * H. Mäenurm (M) — laul, * K. Loorents (M) — trompet, * K. Mõisnik (M) — deklamatsioon, * M. Tammemägi (M) — trompet, * J. Palvari (T) — deklamatsioon, * M. Topnik (M) — flööt, * G. Rjabova (T) — deklamatsioon, Meie õppeasutuse isetegevuskollektiive ootab tänavu väga

VIIN VÕTTIS ARU

Ehitusteaduskonna IV kursuse üliõpilasele Izbasar Kudaiberenovile hakkas alkohol pähe ja unustades sportliku käitumise reeglid, alustas ta poksimatši Jakov Bumšteinini (KP-67) vastu väljaspool ringi. Tulemuse fikseeris instituudi arst doktor Epštein — mõlema huule muljutus ja haavad. Kohtunikud otsustasid võidukamat poolt premerida valju noomitusega koos viimase hoiatusega.

EI VIITSI ÕPPIDA

Õpperühma LM-21 üliõpilased Ludmilla Ahtijainen ja Mikhel Lõugas on kaks neist vähestest instituudi üliõpilastest, kes minevikust midagi õppinud ei ole. Oma esimese semestri kõrgemas koolis lõpetasid nad hädavaevu, jäid siis aga enesega rahule ega püüagi oma suhtumist õppetöösse muuta.

Ludmilla on sel semestril puudunud 48 loengutundi ja Mikhel poole vähem. Mõlemal on õppetöö jooksvateks hinnateks ainult mitterahuldavad. Õpperühm arutab nende asja ja tegi ettepaneku avaldada neile rektori käskkirjaga noomitus lohaka

suhtumise eest õppetöösse. Nii ka sündis. Kuid mis saab edasi?

«Väärikaks» eeskujuks neile on Jaak Pählapuu rühmast MM-62. Tema jooksva õppetöö lüngad pole väiksemad kui eelmistel tudengitel. Tema sai valju noomituse.

KASU HARIDUSEST

Maardu järvel tabati mees, kes 8 ankurdatud lõksunnaga röövpüüki harrastas. Undade konstruktsioon vihjas tehniliste teadmiste kõrgele tasemele. Lähemal uurimisel selgus, et tegemist oli TPI laevajõuseadmete kateedri vanemlaborandi Aleksei Štšukiniga. Atesteeritud kalasportlane (liikmepiletit polnud ta küll koos röövpüügivahenditega kottipistnud) vastupanu ei avaldanud. Aleksei Štšukinit trahviti 10-rublase rahatrahviga. Selle raha eest oleks võinud hulga havipõrakaid ausal teelgi hankida — oleks vist lihtsamgi olnud. Igatahes kalasportlase hea nimi oleks jäänud rikkumata.

Tahaksime loota, et Aleksei Štšukin kord unes näeks, et ta ise oma konstrueeritud tapariista otsa satub!

Kui suvepuhkus on lõppenud, rivistume 2. septembril kell 11 «Estonia» kontserdisaali rõdule ja muudame pidulikult ja meeldejäädavaks need hetked, mil keskkooli lõpetanutest saavad tudengid.

SILVIA HIBBUS, TPI Üliõpilasklubi esimees

Sulgpallikülalised Kiievest

TPI sulgpallikoondis, keda oli täiendatud vabariigi meistri tartlanna Reet Valgmaaga, kontrollis enne Soome sõitu oma löögijõudu I järgu mängijatest koosnenud Kiievi «Dünamo» võistkonnaga. Et Soomes hästi mängida rahvusvahelistel võistlustel kasutatavate «Carlton» pallidega, siis peeti ka sõpruskohtumine maha nendega.

Meie võistkond (R. Valgmaa, S. Nurges, J. Nuuter, J. Tarto, T. Sander ja R. Kristianson) näitas head ettevalmistust ja rahvusvahelise palli tunnetust ning võitis 10:1. Ainukesena pidi kaotuse vastu võtma neljas reket R. Kristianson.

Teisel päeval oli kiievlaste vastas meie instituudi teine koosseis. Mängiti vaid üksikmänge ja käigus olid harilikud (s. o. «Schwalbe») pallid. Külalised said revanši 6:1. Ainsa võidu tõi TPI-le Roland Sumre (ET-41), kes võitis oma I järgu vastase 15:1, 15:3 ja täitis sellega esmakordselt ka I spordijärgu nõuded.

P. JAHU

FELIKS JÄRVET

Me kohtusime autobussis. Märkasid teda kohe — teda on võimatu kohe mitte ära tunda, toda laiaõlgset, atleetliku keha ja teravate näojoontega sportlasest tudengpoissi. Seisis ees juhikabiini kõrval. Tema käes rippus mahukas, ääreni täidetud mapp.

«Tere, Felix!»

«Tervist!»

Ma olen teda viimasel ajal väga harva näinud. Kuid alati jätab ta mulje kui hoogsast ja tegutsevast inimesest. Asjata oleks nii traditsiooniline küsimus:

«Millega Sa siis ka tegeled?»

Asja saabus ta just võistlusreisilt Leningradist, kus sai viievõistluses esikoha. Ununenud pole ka veel Soome—Eesti maavõistlused Helsingis ja Tallinnas, NSK-de finaalturniir Riias, NSV Liidu noorte meistrivõistlused ja paljud muud jõukatsumised. Muide, just NSK-de finaalturniiril 1967. a. 14. augustil täitis ta ühtlasi ka NSV Liidu meistersportilase normatiivid.

Nüüd tõttab ta ilmselt jällegi treeningutele.

Tihedad on autobussidel peatused. Inimesed tulevad ja lähevad — igaiüks kiirustab oma teed, igaiühel on oma pisimured ja rõõmud, tööd ja toimingud, oma siht ja ka eesmärk.

«Felix, ütles palun, mis on Sinu elu eesmärk?»

«Kõigepealt instituuti lõpetada. Eesmärgiks on teada saada tõe — püüan pärast lõpetamist teaduslikule tööle asuda.»

Ja seda tõe otsib ta kõikjal. Juba kaks aastat on ta olnud TPI Rahvusvaheliste Suhete Klubi liige, uurib edukalt ajalugu, võtab osa ÜTU teaduslike tööde konkurssidest, on suurepärase bridžimängija.

«Jaak, oled Sa vahest mõelnud inimeste elu üle maailma ulatuses?»

«Muidugi.»

«Ka mina, ja üsna tihti. Üksikasjadesse süvenemata — milliseid imelikke kontraste see sisaldab, eks ole ju: kusagil surevad inimesed nälga, samas leidub aga inimesi, kes rikkuvad tervist liigsöömisega. Kusagil käib sõda — inimesed surevad, neid tapetakse, piinatakse. Samal ajal aga on inimesi, kelle ees kummardatakse, keda ümmardatakse vaatamata sellele, et just too on võib-olla otseselt mõrvar miljonitele inimestele. Ja muidugi, sul on õigus, neil kõigil on filosoofias omad terminid ja üldiselt on see võitlus oma olemasolu eest, aga ikkagi... Ja meie kui palju on meil veel inimesi, keda see kõik üleüldsegi ei huvita ei huvita teiste inimeste saatus.»

Kuid aeg tõttab ja varsti peame me väljuma. Ja siis lähed Sa treeningule. Tõepoolest, spordiga oled Sa tegelnud tugevasti. Mitte asjata ei valitud ju Sind kaks aastat tagasi I Keskkooli ausportlaseks ja nüüd oled Sa juba vabariigi noorte liider.

«Kuid Felix, miks Sa valisid just sellise raske kompleksi nagu seda on viievõistlus?»

«See oli seitse aastat tagasi. Alguses tegelesin ma laskmisega. Siis aga tundsin, et see on liiga ühekülgne. Ja klassikaaslaste väikesel mõjutusel see kõik algaski...»

Jah, nii see algaski — see Sinu tee õnnele. Anna andeks, aga nimelt õnnele just seepärast, et kunagi Sa ütlesid: «Onn — see on terves kehas terve vaim, seega eelkõige hea tervis.»

«Aga kas Sa tead, mis tähendab tõlkes sinu nimi?»

«Muidugi, see tähendab «õnnelik!»

Ja seda Sa ka oled. Kuid veelgi enam — ma arvan, et Sinu õnn pole hetkeks, vaid aastateks. Ja see on peamine.

«Gagarini, järgmine Võidu väljak.» — kostub reproduktorist. Me väljume.

«Tead Felix, ma tegelikult just otsisin Sind. Pean Sinust lähemal ajal ajalehte kirjutama ja oleks sel puhul tahtnud ihte intervjuud.»

«Haa! Seda ma arvasin. Ega Sa muidu sellist juttu poleks rääkinud! Minust pole ju midagi kirjutada. Otsi parem mõni huvitavam natuur. See on ka Sinule parem — tuleb huvitavam lugu. Oi, nüüd ma pean minema ujuma. Tead ju, vahele jätta ei saa. Noh, nägemiseni!»

«Hüvasti!»

Ta läks, kuid äkki peatus, pöördus ümber ja hüüdis: «Kui Sa just tahad kirjutada, tule pärast treeningut ujulasse!»

Ma ei läinud. Jalutasin mööda kevadiselt kuivi tänavaid, parkides, ja mõtisklesin. Rahvast liikus kõikjal hulgaliselt. Oli ju tööpäeva lõpp ja päike veel üsna kõrgel.

Äkki seisin ma küsimuse ees: «Millest ma siis õieti peaksin kirjutama?» Temast ju teatakse peaaegu kõik, teda tuntakse kõikjal, olgu see siis komsomoliorganisatsioon, spordiorganisatsioon. Ku õppetöös on ta alati silma paistnud. On kauaaegne TPI Rahvusvaheliste Suhete Klubi liige ja lööb kaasa ka mujal. Ja siiski on see kõik nii tavaline ühele kaaslehele noorele — ühed vähem, teised rohkem aktiivsed. Ilmselt Felix kuulub nende teiste hulka. Seepärast ei läinudki ma pärast ujulasse.

Ja ongi kõik, see intervjuuta lugu majandusteaduskonna II kursuse üliõpilasest FELIX JÄRVETIST.

JAAK PALVARI, majandusteaduskonna diplomand

TÄHELEPANU, KÕIGI ÕPPERÜHMAD KOMSORGID!

Palume 20. juuniks tasuda liikmemaksud ka suvekuude eest (kuni septembrini).

ELKNÜ TPI Komitee org-sektor

Vast. toimet. aset. V. VOLT

Орган парткома, ректората, комитетата ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института газета «Таллинский политехник».

Hind 2 kop. Trükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk tn. 40/42.

Tellimise nr. 1916